Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti
Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori

Verbraucherzentrale Südtirol

Zwölfmalgreiner Straße 2
39100 Bozen
Tel. 0471 975597
info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures merz - auri 2015

Sce le proponënt d'energia sona dui iadi
ZCS: Stravardesse da stipulaziuns de contrać dan porta

Ti ultimi tëmps é tröpes consumadësses y tröc consumadus dl raiun Burggrafenamt y dla Val Venosta jüs dala ZCS por se lascè dè informaziuns sön i contrać da ćiasa a ćiasa. Ai à damanè dantadöt do contrać dl'eletrizité y dl gas dla firma "Enel Energia Spa". Ti ultimi agn â la ZCS bele plü iadi dit che i rapresentanć de firmes d'eletrizité y gas ne laurâ nia sciöche al alda, sides canche ai stlujô jö contrać al telefonn, che pro porta.
I contrać dess de regola gnì stlüć jö do avëi fat na inrescida y chirì adöm informaziuns y mai spontaneamënter. I contrać da ćiasa a ćiasa ascogn dagnora le prigo da stlü jö contrać zënza ester informà, ajache le consumadù vëgn tut al'impreodüda y é suraćiarié cun la situaziun. Che che chir eletrizité y gas bunmarćé é a n bun punt cun le calcoladù „trovaofferte" dl'Autorité de control por l'eletrizité y le gas sot www.autorita.energia.it.
Consëi: tl caje de contrać da ćiasa a ćiasa vel le dërt de retrata de 14 dis de calënder (formulars sot www.verbraucherzentrale.it).

L'Autorité de control dà na straufunga por avëi tignì sö la retrata

Do tröpes denunzies de consumadësses y consumadus à la Zentrala di Consumadus (ZCS) denunzié la firma Orchidea srl de Federica Pisana pro l'Autorité de control dla concorënza y dl marćé, ajache chësta firma à fat de döt por che les consumadësses y i consumadus, che orô s'anuzé dl dërt de retrata, ne foss nia bugn da le fà y à dè informaziuns falades por ći che reverda la retrata dal contrat a destanza.
Tröpes consumadësses y tröc consumadus nes à cuntè che ai â comanè l'ann passè, do na trasmisciun tla televijiun, guant, mo che le guant che ti é gnü ortié n'ê nia chël che ai â comanè. Porchël orôi s'anuzé dl dërt de retrata dal contrat, menan na lëtra racomanada cun avis de recioüda y ortian zoruch le patüc, sciöche preodü dala lege. Canche ai à damanè che al ti gniss retü i scioldi n'à la firma nia respognü y an à impormò ciafè na soluziun canche la ZCS é antergnüda.
Nosc consëi: pro cumpres dala televijiun – ater co sce ara se trata de marćianzia sön mosöra! – àn

dagnora 14 dis dlaurela por se trà zoruch dal contrat y degöna tlausola de n contrat ne po restrënje le dërt de retüda dl prisc de cumpra. Pro de majeres cumpres pàiel dagnora la mëia da se fà fà de plü ofertes. Y a vigni moda él la ZCS che ves dà consëis.

Mudé le cunt corënt debann te 12 dis
ZCS: na majera concorënza danter les banches

Da n valgönes edemes él n terminn nü por mudé le cunt corënt: la banca à 12 dis por le fà y mëss ti rete ala tliënta/al tliënt le dann tl caje de intardiada (DL 3/2015). Y insciö vëgnel fat:

- an inćiaria la banca nöia da daurì n cunt y la autorisëia da mudé le cunt;
- cun l'autorisaziun po la banca nöia fà domanda pro la banca da denant y stlüje jö la domanda de mudaziun dl cunt;
- la vedla banca fej a na moda che düć i paiamënć bancars, i ordinns permanënć, i debić y le saldo vëgnes metüs sön le cunt nü (dal dé dè dant dala tliënta/dal tliënt);
- sce ara ne va nia da mudé le cunt corënt, mëss la banca ti le lascè atira alsavëi ala tliënta/al tliënt;
- la vedla banca se crüzia da stlüje le cunt corënt le dé dè dant dala tliënta/dal tliënt.

13 de forà dl 2015: „I me iluminëi demanco“
Sparagné eletrizité tres n comportamënt cosciënt

La regola d'or é: vigni aparat che ne vëgn nia adorè dess gnì destaché fora (nia lascè en stand-by). A chësta moda él sigü che al ne passes degöna eletrizité y che al ne vëgnes nia a s'al dè cosć por l'adoranza en standby: chisc fej fora mesanamënter 80 euro al ann a familia.
N valgügn consëis pratics por sparagné eletrizité:

- arbassè la temperatöra dl local de un n degré, olache al é aparać da desfridé y da dlacè ite porta pro a n sparagn dl 6% resp. 3%;
- desdlacè aparać da desfridé y da dlacè ite: 1 mm de dlacia alza l'adoranza de ca. le 6%;
- cujiné cun le cuertl porta pro a n sparagn de rodunt le 70%. L'adoranza de d'atri mesi, sciöche por ejëmpl da scialdè l'ega o cöje üs porta pro a arbassè ćiamò n iade i cosć;
- sce an mëss cö plü dî désson tó la fana a presciun. A chësta moda vara da sparagné eletrizité (rodunt le 60%) y tëmp;
- pro le frogorè y le furn déssel gnì adorè le ćialt che romagn;

De plü consëis por sparagné eletrizité é da ciafè sön www.verbraucherzentrale.it.

„La fujiun dla forza eletrica“ dess portè pro a de bugn prisc
La direziun dla ZCS arata che al vais debojëgn da agì debota por ći che reverda la fujiun danter Sel

y Etschwerke, ajache le marćé dl eletrizité sconè dess gnì tut jö

Al pê che i laûrs por la fujiun dles sozietês d'energia SEL y Etschwerke sides a bun punt y che ai vëgnes portà inant cun lezitënza. Düć chi che fej para ne lascia nia da sotrissé che na fujiun danter SEL y Etschwerke portes para n valur ajuntè. La domanda che che scona i consumadus se fej é "che" s'anüza pa dl valur ajuntè?
La direziun dla Zentrala di Consumadus dl Südtirol (ZCS) s'à dè jö cun le tema y sotrissëia che la fujiun mëss a vigni moda portè pro a n vantaje diret por che che consumëia l'eletrizité, scenò vëgni stlüć fora y ciafa ma les frogores che romagn. Por chësta rajun ghira la direziun dla Zentrala di Consumadus che i responsabli lasces alsavëi adöm cun la fujiun inće na buna oferta por i prisc dl'eletrizité nüs.
Sce an ô tignì fora i fai di ultimi agn, mëss i prisc dl'eletrizité ester de bugn y trasparënć. Aladô dla proposta por la lege dla concorënza statala dess le marćé sconè gnì tut jö dal 2018 inant. Zirca l'85% di südtirolesc che consumëia eletrizité messess se chirì na tarifa sön le marćé lëde. La ZCS se tëm che chësc portes pro a na gran confujiun, porchël messéssel atira gnì dè dant n model dles tarifes trasparënt y adatè ala situaziun dl Südtirol dal „ pêr nü".
La fujiun dl'eletrizité preodüda condüj zënza n valur ajuntè diret y na majera sconanza por i consumadus y les consumadësses a na gran conzentraziun dl marćé, che po deventè zënza cuntrapëisc debota n pëis por che che cumpra l'eletrizité.

Plüra porvia dles aziuns dla Cassa dl Sparagn
ZCS: i pici azionisć dla Cassa dl Sparagn dl Südtirol po dè jö lamentanzes

Dan da püć dis à n azionist dla Cassa dl Sparagn dl Südtirol, a chël che al ti ê gnü venü aziuns por feter 100.000 euro, inćiarié l'avocat dla Zentrala di Consumadus dl Südtirol (ZCS) Massimo Cerniglia, don jö na plüra por rové indô pro la soma investida tles aziuns.
Sciöche an sa à la Cassa dl Sparagn lascè alsavëi da Nadè n gran arbassamënt dl valur dles aziuns de 195 euro a aziun, insciö che sparagnadus y sparagnadësses à pordü dër tröp. Implü él gnü lascè alsavëi dala Cassa dl Sparagn che les aziuns é „papiers de valur da n gran prigo".
Aladô dla ZCS é le comportamënt dla Cassa dl Sparagn döt ater co da laldè, ajache al pê che la banca s'intënes impormò šëgn che i papiers de valur dà fora y plazà da d'ëra ti ultimi agn é de gran prigo, y chësc do che les aziuns ê gnüdes portades danter la jënt dl Südtirol, che minâ da investì te n produt finanziar sigü y zënza prigo.
I sparagnadus y la sparagnadësses atocà po jì dal sorvisc de consulënza dla Zentrala di Consumadus por informaziuns y consulënza. Hotline di consumadus: 0471-975597.

Le minister dla iustizia Orlando s'incunta cun les assoziaziuns di consumadus: Reforma dla Class Action

Na reforma dla „Class Action", chël ô dì dla plüra cumulativa, por nen fà adinfora n stromënt concret por sconè les consumadësses y i consumadus: chësc é ći che les 18 zentrales di consumadus reconesciüdes

tla Talia, pro chëstes la Zentrala di Consumadus dl Südtirol, ti à portè dant al minister dla iustizia Andrea Orlando. Al minister ti él gnü dè n documënt sotescrit da dötes les assoziaziuns cun la proposta de mudaziun dl art. 140 dl codesc dla sconanza dl consumadù, che regolamentëia la Class Action.
Les assoziaziuns di consumadus rengraziëia le minister por ti ester gnü adincuntra y por ti avëi impormetü da laurè fora tres n grup de laûr interministerial, che tol ite les assoziaziuns, na proposta. Ares à lascè alsavëi che ares spera che an pois regolamentè danü la materia tres na mudaziun dl dessëgn de lege sön la lege dla concorënza, por ti mëte debota a desposiziun ales consumadësses y ai consumadus y ales assoziaziuns n stromënt efiziënt por sconè sü dërć.

Patatines „che ingiana“: 1 miliun de euro de straufunga

Retlam che ingiana y informaziuns falades, chësta é la sentënza dl’Autorité de control. Tröc consumadus y tröpes consumadësses y la Zentrala di Consumadus nazionala „Unione Nazionale Consumatori” l’â lascè alsavëi. Śëgn él gnü straufè i produturs cun na straufunga de passa 1 miliun de euro: le grup San Carlo cun 350.000 euro, Amica Chips cun 300.000 euro, Pata cun 250.000 euro y Ica Foods cun 150.000 euro.
Tres formulaziuns y la grafica gnôl dè da capì che les patatines foss sanes y sostigniss l’alimentaziun, cossa che ne stimenëia nia, o che ares foss gnüdes fates a man, inće sce ares vëgn arjignades ca industrialmënter.